

[Erlendsson.]

rutine, at frigøre dem fra dette forskningsinstitut og lægge dem ud til en privat erhvervsvirksomhed, som på basis af et hjemmemarked kunne få en eksportandel også, som vi har god brug for her i landet.

Jeg indrømmer over for ministeren, at det ikke er noget, der direkte vedrører dette lovforslag, men det havde ikke været urimeligt, om man havde inddraget det i diskussionen, når man står for at skulle lave en meget stor ændring i ledelsen af instituttet derude, og sagt: nu kan vi jo se tiden lidt an og gøre det andet først, så bliver der mindre at lede, mindre at administrere, mindre at styrke. I det hele taget, hvad vil det sige, at man skal styrke det? Vil det ikke bare sige, at der skal lægges en tættere kappe, altså begrænsninger i de forskningsmuligheder, som den faglige direktør har i dag derude? Jeg er ikke sikker på, at dette med styrkelsen af ledelsen vil være til gavn for instituttet — jeg tror tværtimod — hvis det skal opretholdes som et forskningsinstitut, hvad jeg mener først og fremmest er seruminstitutets opgave.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg tror, det er sjældent eller første gang, jeg har lejlighed til at sige tak til hr. Erlendsson. Jeg siger tak, fordi hr. Erlendsson har opfattet de bemærkninger, jeg er kommet med tidligere.

Må jeg så sige til hr. Erlendsson endnu en gang, at skal der ske ændringer i seruminstitutets virksomhed, så skal det nok komme med et lovforslag, og jeg tror, hr. Erlendsson og jeg kan være enige om, at den diskussion, vi har haft forskellige steder, ikke lige netop har været på baggrund af lovforslaget. Dermed være ikke sagt, at der er ting, vi ikke skal diskutere. Men jeg deler ikke den tyrkertro, som hr. Erlendsson har på, at når bare man lægger det ud i privat regie, så er alting klaret. Når man taler om, hvilken produktionsvirksomhed der skal skæres ud, så har vi jo ikke rigtig fået noget svar, men det kan vi få ved senere lejlighed, når vi mødes ved næste korsvej.

Jeg synes, at seruminstitutets virksomhed er en virksomhed, som er højt berømmet og som er noget, andre lande misunder os, og hvis vi endelig har en god ting, er der ingen grund til at gøre den ringere bare på

grund af det, man kalder „i liberalismens hellige navn“ og det private erhvervslivs muligheder.

Må jeg sige til hr. Jacob Sørensen, der ikke mener, at man styrker ledelsen af seruminstitutet, at dér er vi helt uenige. Jeg synes, det er komplet uforsvarligt at have bare én faglig direktør og så måske supplere med 2 andre, der skal køre en virksomhed af denne størrelse. Når hr. Jacob Sørensen taler om, at det netop er erfaringer fra anden side, der gør, at han er betænkelig, så må jeg sige, at det er erfaringer fra anden side, der gør, at jeg er positiv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Underændringsforslag nr. 2
forkastedes med 112 stemmer mod 23; 13 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 87 stemmer mod 62.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om lån til håndværk og mindre industri.

(Lovforslag nr. 134. Fremsat 10/3 75. Første behandling 16/4 75. Betænkning 16/5 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Steen Folke* (VS), *Kurt Hansen* (VS), *Sigsgaard* (VS) og *Wilhelm* (VS):

Til § 3.

Stk. 1 affattes således:

„Til bistand ved administrationen af loven nedsætter handelsministeren et rådgivende udvalg, hvori sagkundskab på det pågældende erhvervsområde er repræsenteret, dog således at personer, der direkte eller indirekte repræsenterer erhvervsområdet, ikke kan udgøre et flertal i udvalget.“

Bemærkninger.

I det eksisterende rådgivende udvalg repræsenterer 3 af de 7 medlemmer direkte industriens og håndværkets arbejdsgivere, 1 medlem udpeges af Håndværksrådets sekretariat, 1 af Teknologisk Institut og 1 af Jydsk Teknologisk Institut.

Det findes uacceptabelt, at de subsidierede repræsentanter udgør flertallet i det organ, der udøver den væsentligste indflydelse på subsidiernes fordeling.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

K. J. Mortensen (S):

Jeg skal ganske kort sige, at udvalget har gennemgået lovforslaget og behandlet det på en hel del møder. Vi har haft samråd med ministeren og drøftet spørgsmålene, og efter grundige overvejelser indstiller flertallet af udvalget forslaget til vedtagelse uændret.

Med hensyn til de af mindretallet stillede ændringsforslag er flertallet enig om at måtte afvise disse som ikke hørende med i dette lovforslag. Vi finder ikke rimelighed i ændringsforslagene og vil derfor stemme imod dem.

Med hensyn til det uden for betænkningen fremsatte ændringsforslag af VS kan jeg sige, at spørgsmålet har været drøftet i udvalget. Man er kommet til det resultat, at man ikke bør lovgive for det, men jeg mener dog godt, at jeg fra udvalgets side kan spørge ministeren, om ikke det ville være rimeligt, at man ved sammensætningen af det rådgivende udvalg sikrer sig, at repræsentanter for dem, der søger lånene, ikke er i flertal.

Må jeg sige med hensyn til mindretalsud-

talelsen fra socialistisk folkeparti og Danmarks kommunistiske parti vedrørende organisationstvang i forbindelse med lånene, at man også har drøftet dette. Vi mener, ikke, vi kan lovgive herfor. Vi mener, at det er et spørgsmål, som organisationerne må løse.

Jeg skal på flertallets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse.

Glensgård (FP):

Fremskridtspartiet har fremsat et ændringsforslag, som skulle gøre loven mindre konkurrenceforvridende, end den er, sådan som den foreligger i dag. Desuden har vi ønsket at fastslå, at vi mener, at renten bør fastlægges i forhold til markedsrenten. Vi må så diskutere, hvor langt den skulle ligge under. Vi mente måske at kunne acceptere, at den ligger 1 pct. under gennemsnittet af markedsrenten i foregående kvartal.

Vi har som sagt fremsat dette ændringsforslag for at vise, at det ikke kan nytte noget, at staten forsøger at gå ind i bankvirksomhed og derigennem gør loven konkurrenceforvridende.

Vi vil stemme for vores ændringsforslag, stemme mod venstresocialisternes ændringsforslag og stemme imod lovforslaget ved tredje behandling.

Sigsgaard (VS):

Det lovforslag, der er tale om her, er jo et lovforslag om, at staten skal yde tilskud til en række virksomheder, til en række arbejdsgivere inden for håndværk og mindre industri, et tilskud gennem lån fra statskassen. Det vil altså sige, at midler, som er betalt af skatteyderne, skal ydes som et sådant erhvervstilskud. Det er vi i VS jo ikke meget for, og jeg tror, jeg også fik sagt ved første behandling, at et sådant forslag kan vi ikke stemme for.

Vi har taget spørgsmålet om det rådgivende udvalg op under udvalgsarbejdet og har fremsat et ændringsforslag. Sagen har ikke været drøftet i udvalget, dér er jeg ikke helt enig med udvalgets formand. Det er vi lidt uenige om, for jeg mener ikke, den har været realitetsdrøftet i udvalget, men jeg er da glad for, at man nu erkender det urimelige i, at det rådgivende udvalg skal have et flertal af repræsentanter for de mennesker, som modtager lånene. Det har

[Sigsgaard.]

jo været tilfældet hidtil, og jeg er glad for, at det bliver ændret. Jeg kan ikke forstå, at man så ikke kan stemme for ændringsforslaget, men det er åbenbart et princip, man har, at hvis det ikke er én selv, der fremsætter det, så må man absolut stemme det ned, men når realiteten ellers vedtages, så er det jo også udmærket. Vi vil naturligvis have ændringsforslaget til afstemning.

Så gør jeg opmærksom på, at der i forslaget tales om, at personer, der direkte eller indirekte repræsenterer erhvervsområdet, ikke bør have flertal i det rådgivende udvalg. Jeg vil sige, at denne vending, „direkte eller indirekte“, er central, og at det er afgørende, om der i ministerens tilsagn ligger et tilsagn, der også går hertil, altså ikke bare omfatter direkte repræsentanter for erhvervsområdet.

I udvalget har man drøftet, om det burde være muligt at yde det tilskud, der her er tale om, til virksomheder, der ikke betaler tariffmæssig løn, eller som ikke har indgået overenskomst. Det har SF og DKP, som jo er medlemmer af udvalget, hvad VS ikke er, udformet en mindretalsudtalelse om, hvori de siger, at de går ind for lovforslaget under forudsætning af, at lånene ikke ydes til den slags virksomheder. Det er en holdning, som jeg ikke kan dele. Jeg kan ikke være enig med de to partier her, for de ved nemlig udmærket godt, at de ikke har kunnet få noget tilsagn i udvalget. De ved godt, at lån efter denne lov også ydes eller også vil blive ydet til virksomheder, der betaler for lav løn, der underbetaler arbejdskraften. De ved, at lån vil blive ydet til virksomheder, der ikke har overenskomst. Derfor synes jeg, at det ligesom er et meget lille figenblad, de her skjuler sig under, når de siger, at de går ind for det under den forudsætning, når de ved, at forudsætningen ikke bliver opfyldt.

På de vilkår kan vi i hvert fald ikke gå med, og behandlingen af dette ene spørgsmål har gjort os ekstra betænkelige ved den lovgivning, der her er tale om.

Kaj Hansen (DKP):

Dette lovforslag bryder i og for sig ikke med tidligere praksis i lovgivningen. Jeg vil da gerne have bekræftet, om de lån, der hidtil er ydet, er givet til virksomheder, som

man kan kalde piratvirksomheder, som faktisk udøver en erhvervsvirksomhed, der er unfair over for det øvrige erhvervsliv og er med til at holde lønningerne nede under de tariffmæssige betalinger. Hvis det er tilfældet, så er det klart, at situationen er en anden, men såvel socialistisk folkeparti som Danmarks kommunistiske parti har netop med denne mindretalsudtalelse ønsket at præcisere, at der ikke skal ske nogen ændring på dette område.

Så må jeg endvidere sige med hensyn til det ændringsforslag, der er stillet af VS, at det kan vi støtte. Vi synes i og for sig også, at det flertal, der indstiller forslaget til vedtagelse, godt kunne støtte det, for det giver jo ministeren mulighed for at sammensætte dette udvalg på forsvarlig måde, men blot således at de personer, der direkte eller indirekte repræsenterer erhvervsområdet, ikke får flertal i udvalget. Vi vil altså stemme for dette ændringsforslag.

Handelsministeren (Erling Jensen):

For at forkorte debatten skal jeg indledningsvis sige, at jeg helt kan tilslutte mig de synspunkter, hr. K. J. Mortensen gav udtryk for, inklusive afvisningen af de ændringsforslag, der er stillet, og inklusive hans vurdering af mindretalsudtalelserne.

Jeg vil samtidig også gerne understrege, at jeg på den givne foranledning finder det helt naturligt at skabe en sådan ny forretningsorden for det rådgivende udvalg — og lad mig nu igen understrege: det rådgivende udvalg — at jeg kan tilgodese hensynet til, at man ikke behøver at være nervøs for, at de, der direkte er impliceret i lånemulighederne, har nogen direkte mulighed for at være i majoritet. Jeg er derimod overordentlig betænkelig — og det forstod jeg at hr. K. J. Mortensen også var — for udvidelsen til begrebet „indirekte“, for jeg vil meget nødig ind i en lang række fortolkningsdiskussioner om, hvad der er indirekte. Men dette er et tilsagn herfra om, at forretningsordenen vil blive ændret, så snart loven er gennemført, med henblik på at sikre, at de, der direkte har behov for denne lovgivning, ikke kan være i flertal, heller ikke i det rådgivende udvalg.

Når jeg også afviser hr. Glensgårds forslag om en kvartalsvis beregning af renten, så har det lidt at gøre med, at jeg synes, det er

[Handelsministeren.]

noget overordentlig besværligt, man foreslår, noget meget tungt administrerbart, noget meget upraktisk og noget, der er egnet til at skabe en usikkerhed hos dem, vi gerne vil anspore til låntagning, i en situation, hvor denne usikkerhed gerne skulle være væk.

Må jeg endelig til hr. Kaj Hansen sige, at det er mit indtryk, at netop de virksomheder, der hidtil har modtaget lån fra fonden, i meget høj grad af brancherne og også af fagbevægelsen, der kender brancherne, betragtes som hørende blandt de førende på næsten alle områder. Det er netop de virksomheder, vi skønner der er mest liv i, som er mest egnede til at føre håndværket og den mindre industri videre.

Glensgård (FP):

Ministeren burde jo nok med den tilknytning, han tidligere har haft til bankvirksomhed, være klar over, at det aldeles ikke er uadministrerbart at køre med en kvartalsvis rente. Spørgsmålet hos ministeren ligger jo nok nærmere i, at vi i løbet af en ganske kort årrække har mulighed for at komme ned på en rentefod for disse lån til håndværk og mindre industri, således at den bliver virkelig konkurrenceforvridende, og det er det, vores ændringsforslag går ud på at den ikke skal være.

Sigsgaard (VS):

Med hensyn til det rådgivende udvalgs sammensætning var ministerens bemærkninger her yderst utilfredsstillende. Det tilsagn, ministeren nu har givet, indeholder, så vidt jeg kan se, intet. Ministeren sagde, at han ville give tilsagn om, at de direkte repræsentanter for de berørte erhverv ikke skulle kunne udgøre et flertal. Det gør de jo heller ikke i dag. Så vidt jeg kender sammensætningen af det rådgivende udvalg i dag, så er det på 7 medlemmer, hvoraf de 3 kommer direkte fra de berørte erhverv, men så kommer det fjerde altså bare fra Håndværksrådet.

Jeg vil godt spørge ministeren direkte: er en repræsentant, udpeget af Håndværksrådet, en direkte repræsentant for de berørte erhverv, eller er det ikke? Jeg skal lige til oplysning sige, at de øvrige repræsentanter i

udvalget for tiden repræsenterer bl. a. Teknologisk Institut, Jydsk Teknologisk Institut og så altså Håndværksrådets sekretariat. Der kunne man også stille spørgsmålet: hvad med de repræsentanter for Teknologisk Institut og Jydsk Teknologisk Institut, der er udpeget af de berørte erhverv? Sådanne repræsentanter kan man jo sagtens forestille sig udpeget af de to institutter til at sidde i det rådgivende udvalg.

Altså to spørgsmål: er Håndværksrådets sekretariats medlem direkte eller indirekte repræsenteret? Og det andet: hvad med erhvervsrepræsentanter, der er udpeget af de teknologiske institutter? Kalder ministeren dem direkte eller indirekte?

Handelsministeren (Erling Jensen):

Hr. Sigsgaard beskrev netop den situation, jeg frygtede. Repræsentanter for vore teknologiske institutter er hverken direkte eller indirekte repræsentanter for noget som helst andet end de teknologiske institutter og skal ikke betragtes som andet.

Endelig kunne det jo også tænkes, at ministeren havde ønske om blandt de tre håndværksrepræsentanter at udpege én, der ikke var mesterrepræsentant, men f. eks. svenderepræsentant. Derfor er mit tilsagn et tilsagn om, at der ikke bliver en overvægt af håndværksmestre repræsenterende håndværksfaget, enten som enkeltmedlemmer eller over deres organisation, og ikke et tilsagn om noget som helst andet og mere. Det håber jeg tilfredsstiller, for det er det længste, jeg kan komme, idet jeg ikke ønsker at klandre de teknologiske institutter ved at diskutere, om de føler sig foranlediget til at repræsentere andet end den saglighed, vi beder dem repræsentere.

Til hr. Glensgård dette: det er tanken at hæve renten fra 7½ pct. til 9 pct., og jeg mener ikke, det i den nuværende situation, hvor investeringstilbøjeligheden er afsvækket, vil være tilrådeligt at foretage en mere drastisk forhøjelse. Jeg føler mig overbevist om, at den ordning, der foreslås, giver mere administrativt besvær, selv om jeg må indrømme, at den bankmæssige ekspertise, hr. Glensgård tillagde mig, er jeg ikke værdig til. Jeg har ikke haft tilknytning til bankvirksomhed. Jeg mener i øvrigt, det er usædvanligt, at man drøfter, hvad man har

[Handelsministeren.]

haft og har tilknytning til, men all right, det kan hr. Glensgård jo sætte sig ind i efterhånden.

(Kort bemærkning).

Sigsgaard (VS):

Ministeren talte nu om de teknologiske institutter, som jeg også berørte, og lad gå, det kan diskuteres. Jeg tror, vi har lidt forskellig opfattelse af de teknologiske institutters erhvervsmæssige uafhængighed, men lad det fare. Jeg spurgte imidlertid direkte ministeren: hvad med repræsentanten for Håndværksrådets sekretariat, der i dag sidder i det rådgivende udvalg? Hvis ikke det er en direkte erhvervsmæssig repræsentant, så ved jeg ikke, hvad der er det. Jeg ved ikke, om ministerens tavshed kan tolkes sådan, at de fortsat skal sidde der og dermed bidrage til, at det bestående flertal fortsætter med at være et flertal, nemlig et flertal for erhvervene. Der er i hvert fald en afgrund mellem det tilsagn, ministeren har givet, og som ikke indeholder noget væsentligt, og så det, der ligger i VS' ændringsforslag.

Jeg anbefaler, at man stemmer for vores ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Jeg har før hørt ministeren her bede om hr. Glistrups sagkyndige kendskab, så det kunne jo ske, det var nødvendigt for mig at spørge ministeren, om han havde et sådant.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg indrømmer over for hr. Glensgård, at jeg ville have svært ved at gøre gengæld.

Må jeg sige til hr. Sigsgaard, at så må det have knebet med muligheden for at høre, hvad jeg sagde. Jeg sagde: jeg er villig til at sørge for, at de i dette forretningsudvalg, der repræsenterer håndværk, i kraft af, at de er ejere af håndværksevirsomheder eller er repræsentanter for håndværkets organisation, ikke må være et flertal. Håndværkets organisation er som bekendt Håndværksrådet.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen om en ny affattelse af § 2

forkastedes med 111 stemmer mod 22; 3 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af Steen Folke m. fl. (se foran)

forkastedes med 125 stemmer mod 8; 5 medlemmer stemte hverken for eller imod

§ 3, ændringsforslag nr. 2 i betænkningen om en ny affattelse af § 4, § 4 i den ændrede affattelse og § 5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Ændret arbejdsdeling mellem arbejdsformidlingen og de dertil knyttede statslige og kollegiale organer m. m.).

(Lovforslag nr. 139. Fremsat 12/3 75. Første behandling 11/4 75. Betænkning 16/5 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.